

		RÄDDNINGSTJÄNSTEN Trelleborg Vellinge Skurup		UTVÄRDERING INSATS	
Upprättad: OM 2022-02-01		Godkänd: 2022-02-10	Reviderad:		Personer i svår belägenhet på Måkläppen, Falsterbo

Utvärdering av räddningstjänstens insats i samband med personer i svår belägenhet på Måkläppen, Falsterbo

Sammanfattning

Personer befann sig i svår belägenhet på Måkläppen, Falsterbo. Stigande vattenstånd och blåst gjorde att totalt 14 personer blev avskurna från land och behövde hjälp. Händelseförloppet tog totalt två timmar och innefattade både kommunal och statlig räddningstjänst. Samtliga nödställda blev räddade av helikopter från Sjöfartsverket.

Postadress
 Västra Ringvägen 112
 231 56 Trelleborg

Besöksadress
 V. Ringvägen 112

Telefon
 0410 – 73 30 00

Org. Nummer
 212000 - 1199

Email
 Raddningstjansten@trelleborg.se

Fax
 0410-462 70

Internet
 www.trelleborg.se

Innehållsförteckning

Sida 1 – Bakgrund

Metodik

Skatteobjekt

Avgränsningar

Sida 2 – Larmade Resurser

Utdrag från händelselogg

Sida 3 - Sammanfattning - förlopp före ankomst

Sammanfattning - förlopp efter räddningstjänstens ankomst

Sammanfattning – räddningsledarens beslut och erfarenheter

Sida 4 - Händelseförlopp

Sida 5 - Kommentar/reflektion

Sida 6 - Händelseförlopp timme ett till två

Sida 7 – Kommentar/reflektion

Sida 8 – Åtgärdsförslag

Sida 9 - Bilder

Bakgrund

Räddningstjänstinsats föregicks av 112-samtal från personer ute på Måkläppen, Falsterbo. Stigande vattenstånd och kraftig vind gjorde att totalt 14 personer blev avskurna från land och behövde hjälp. Händelseförloppet tog totalt två timmar och innefattade både kommunal och statlig räddningstjänst. Samtliga nödställda blev räddade av helikopter från Sjöfartsverket.

Metodik

Utvärderingen är baserad på uppgifter från tjänstgörande befäl och brandmän samt granskning av insatsrapport och SOS ärendelogg.

Skadeobjekt

Personer i svår belägenhet.

Adress: Måkläppen, Falsterbo

Funktioner ledning under insatsen (Räddningstjänsten)

1080 MM   Räddningsledare   nivå 2-befäl

7460 7HU   Räddningsledare   nivå 1-befäl

Avgränsning

Utvärderingen omfattar tiden från larm till räddningstjänsten lämnar platsen.

Polisen och andra aktörer var på plats men är inte omnämnda i utvärdering då de inte hade någon påverkan på händelseförloppet.

Utvärderare: Olof Mjöfors. Yttre befäl, räddningstjänsten Trelleborg

---

Resurser larmade i inledningsskede

Trelleborg 1080,
Skanör 7460, 7450,

Förstärkande resurser

Trelleborg - 262-1090
SSRS Trelleborg -
SSRS Höllviken -
Sjöfartsverket - Helikopter

Sammanställning förmågor

	T-fordon	R-Runner	Båt	Heli	Depå	Befäl i befattning
Trelleborg					X	X (Sektorchef)
Skanör	X	X				X (Räddningsledare)
JRCC			2X			
Sjöräddning				X		
Summa	1	1	2	1	1	2

Utdrag händelselogg:

2022-01-30 15:16:03 Utalarmering 262-7400, Nivå 2 Larm (SDS)

2022-01-30 15:16:33 262-1080 kvitterar ”manuellt” på radion då ”larmet inte kom in i bilen”

2022-01-30 15:17:52 Status 262-7460: Uppdrag kvitterat

2022-01-30 15:18:35 Status 262-1080: Uppdrag kvitterat

2022-01-30 15:20:01 Total info: 2 personer som är fast ute i naturreservatet. Vågorna har tagit stranden och det finns knappt någon mark kvar att gå på. Personerna vadar i vatten. Försöker ta sig till en trasig båt som ligger i närheten där det finns lite mera sand att stå på. Synliga från udden.

2022-01-30 15:25:24 262-7460: kommer sjösätta rescue runner i hamnen och tar vägen ut där

2022-01-30 15:32:01 262-7460: vill ha ut sjöräddningen det är höga vågor

2022-01-30 15:37:14 Status 262-1080: Framme på olycksplats

2022-01-30 15:45:17 2 personer står på högsta punkten ute på Udden inne i bukten, vågorna ökar, kan inte ta sig mot fastlandet, 1dm till vattennivån där de står

2022-01-30 15:54:47 Sjöräddningen är också på väg med båt men oklart om de kan ta sig in där.

2022-01-30 15:59:03 Sjöräddningen kommer larma en helikopter för att få översikt då det kan röra sig om många sällskap

2022-01-30 16:31:34 IB: samtal med 1080: 12+2 befinner sig ute på Måkläppen. SSRS kör från Klagshamn, HKP framme om ett par minuter, ingen verkar till att vara skadad, 1 person på väg in med Rescuernern.

2022-01-30 17:03:22 Helikopter har tagit in 2 personer längst ute på udden samt en från räddningstjänsten.

2022-01-30 17:10:14 IB: Alla 14 drabbade är i land, avbryter trj, HP kör ett slutligt sök.

Sammanfattning - förlopp före ankomst

Larm till SOS efter att två personer har blivit avskurna från land pga stigande vattennivåer. Skanörs räddningstjänst blir larmade tillsammans med yttre befäl. I utalarmeringen framgår det att två personer är avskurna från land och behöver assistans av räddningstjänsten för att ta sig in till land. 7460 som befinner sig hemmet kör till brandstationen och pratar med inryckande personal. Där beslutas det att sjösätta RescueRunnern i Skanörs hamn med mål att ta sig till de nödställda. RescueRunnern bemannas med två ytbärgare.

Sammanfattning - förlopp efter räddningstjänstens ankomst

7460 och 7450 är i hamnen och sjösätter RescueRunnern. I detta skede kommer information om att det är oklart hur många personer som är i nöd, samtidigt kör 1080 rakavägen ut mot Måkläppen för att skaffa lägesbild, framme vid "fågeltornet" ser 1080 med blotta ögat direkt en stor grupp nödställda, 1080 tar sig fram sista biten till fots och räknar det nödställda till 12 personer. Omfall görs och 7450 får uppgiften att försöka ta sig till de nödställda via landsidan samtidigt som 7460 begär förstärkning av SSRS.

JRCC larmar sjöräddningen i Klagshamn samt Trelleborg, de larmar även Sjöfartsverkets helikopter från Kristianstad.

RescueRunnern får till uppgift att hjälpa två personer längst ut på Måkläppen. De lyckas ta sig fram till de nödställda och en ytbärgare hoppar av. De beslutar om att försöka ta in en av personer på RescueRunnern. Detta misslyckas då RescueRunnern har fått in sand och tång i jeten och förlorar därmed sin drivkraft. SSRS fartyg bedömer att de inte kan ta sig in till dem nödställda på grund av grunt vatten och kraftig vind.

Passageraren på RescueRunnern är nerkyld, rädd och i behov av räddning. Helikopter från Sjöfartsverket anländer och får till uppgift att ta upp personen och ytbärgaren längst ut samt passageraren på RescueRunnern.

Helikoptern undsätter dessa personer och flyger dem till land. Därefter undsätter helikoptern resterande 12 personer och tar dem in till land där räddningstjänst möter upp. Hela insatsen tar ca 2 timmar.

Sammanfattning - räddningsledarens beslut och kommentarer.

Räddningsledarens första beslut är att 7460 och 7450 tillsammans ska sjösätta RescueRunnern i Skanörs hamn.

Kommentar: Utredaren anser det vore bättre om 7460 åkte direkt ner till Måkläppen för att bilda sig en uppfattning om skadeläget för att därefter besluta om hur räddningstjänstens resurser ska användas.

Utredaren anser att det är ett mycket bra beslut att begära förstärkning från SSRS i ett tidigt skede, detta medförde att insatsen förkortades och kunde avslutas innan mörkrets inbrott.

Räddningsledaren beslutar att låta RescueRunnern ta sig ut till de nödställda längst ut.

Kommentar: Det anses vara ett bra beslut att försöka nå de nödställda längst ut med Rescuern. Att försöka köra in personer utan överlevnadsdräkt på en rescuerunner i storm och nollgradigt vatten ska övervägas noga och riskbedömas.

Beslut om att låta helikopter undsätta samtliga nödställda.

Kommentar: Att låta helikoptern undsätta alla nödställda anses vara ett bra beslut.

Händelseförlopp första timmen.

Översiktskarta

7460 och 7450 är i hamnen och sjösätter RescueRunnern. I detta skede kommer information om att det är oklart hur många personer som är i nöd, men minst 5 st. Omfall görs och 7450 får uppgiften att försöka ta sig till de nödställda via landsidan samtidigt som 7460 begär förstärkning av SSRS. JRCC larmar sjöräddningen i Klagshamn och Trelleborg, de larmar även Sjöfartsverkets helikopter från Kristianstad.

1080 kör ut till Måkläppen för att bilda sig en uppfattning om skadeläget. Han försöker ta sig ut till en grupp han har lokaliserat med blotta ögat, dem är inte längre ut än att vi kan vinka till varandra. När han kommer fram och ser att gruppen är avskurna från land är det ca 20 meter vatten mellan 1080 och gruppen, djupet förmodas vara minst en meter och mycket strömt. Det bedöms omöjligt att ta sig ut till dem utan rätt utrustning.

Här uppstår förvirring om hur många personer och grupper som finns på Måkläppen. Det uppstår kommunikationssvårigheter och befäl har svårt att skapa sig en helhetsbild. 1080 skapar kontakt med 7460 och tillsammans förstår de att det finns två personer till som är längst ut på Måkläppen, ca 1-2km från 1080's position.

Man lägger upp följande plan:

Plan A – Rescurunner från Skanör undsätter nödställda.

Plan B - Helikopter får undsätta dem nödställda.

Plan C – Rescurunner från SSRS Trelleborg får undsätta nödställda.

RescueRunnern får till uppgift att hjälpa de två personer som befinner sig längst ut på Måkläppen. De lyckas ta sig fram till de nödställda och en ytbärgare hoppar av. De beslutar att försöka ta in en av personer på RescueRunnern och lämna kvar en ytbärgare med den andra personen. Detta misslyckas då RescueRunnern har fått in sand och tång i jeten och har därmed ingen drivkraft. Personen bak på RescueRunnern är nerkyld, rädd och behov av räddning. SSRS fartyg gör bedömningen att de inte kan ta sig in till de nödställda på grund av grunt vatten och kraftig vind. I samband med detta begärs förstärkning av 262-1090, som "värmestuga".

Kommentar/reflektion

Det vore bättre om 7460 åkte direkt ner till Måkläppen för att bilda sig en uppfattning om skadeläget och därefter ta beslut om hur räddningstjänstens resurser ska användas.

Att begära förstärkning i ett tidigt skede från SSRS är ett bra beslut. Detta medförde att insatsen förkortades och kunde avslutas innan mörkrets inbrott. Att man tidigt begär förstärkingar av andra resurser är avgörande för utfallet då det är Sjöfarverkets helikopter som undsätter samtliga nödställda.

Rescuerunnern sjösattes och bemannades med två ytbärgare, de får till uppgift att ta sig ut till de nödställda. Omfallet att köra ut med 7460 och 7450 är bra, dock skulle de haft med sig ytbärgardräkter för att kunna ta sig ut till de nödställda.

Man har svårt att skapa sig en helhetsbild och kommunikation är dålig på grund av kraftig vind. Samtidigt har 1080s telefon slut på batteri och försvårar läget ytterligare. Morgonkontroll av utrustning är av vikt för att säkerställa funktion under insats.

Insatts planen som läggs upp anses var bra. Planen kunde tydliggjorts genomplottning efter sjustegs-modellen tillsammans med ett ledningsmöte där övriga organisation som polis kunnat delta för att få inblick i räddningsinsatsen.

När man får indikationer på att rescuerrunner har svårigheter att operera i råddan förhållande borde man börjat tänka på andra alternativ att undsätta personerna.

Exempel på andra alternativ:

- *Använda någon mindre båt som ytbärgare hade kunnat dra efter sig och därefter lasta nödställda i båten.*
- *Begär att FIP i Höllviken kör ner med sina ytbärgardräkter. Det var endast 20 meter vatten mellan gruppen av tolv personer och räddningstjänsten. Man kunde ha klätt nödställda personer i ytbärgardräkt för att sedan hjälpa dem över.*
- *Begär förstärkning av bandvagn. Bandvagnen har förmågan att simma och ta sig fram i svår terräng. Detta är dock inget vi övar och ska ses som ett sista alternativ. Det man kan ta med sig är att bandvagnen kan användas för att evakuera personer från Måkläppen i normalt vattenstånd. Körtid från Vellinge ca 30-40 min.*
- *Begär depåbil i tidigt skede och låta nödställda personer gå 20 meter i vattnet för att sen få värma sig och byta om i 1090. Det alternativ hade inte varit aktuellt vid denna händelse då det bedöms som vattnet varit för djupt.*

Att försöka köra in personer utan överlevnadsdräkt på en rescuerrunner i storm och nollgradigt vatten ska övervägas noga. Detta är att förknippat med risker för passageraren om problem skulle uppstå. RescueRunnern är anpassad för att rädda personer i vattnet och inte som transportfordon. Man bör tydliggöra begränsningarna med en rescuerrunner och undersöka vad som behövs för att på ett säkert sätt kunna undsätta och transportera nödställda till land.

Händelseförlopp timme ett till två.

Översiktskarta

Helikopter från Sjöfartsverket anländer och får till uppgift att undsätta passageraren på rescuerunnern och därefter undsätta personen och ytbärgaren längst ut på Måkläppen. Helikoptern flyger in dessa personer och landar på golfbanan, greenen på hål 16. Föraren av rescuerunnern får bort tången i jeten och kan för egen maskin ta sig in till Falsterbokanalen. Helikoptern undsätter resterande 12 personer och tar in dem till greenen på hål 16 där räddningstjänst och polis möter upp. Samtliga personer kontrolleras och körs därefter till respektives buss/bil på parkeringen några km bort. Inget sjukvårdsbehov förelåg. Räddningstjänsten avslutas och samtliga resurser avvecklas. Hela insatsen tar ca 2 timmar.

Kommentar/reflektion

Valet att använda helikoptern för att undsätta personer i svår belägenhet är bra.

Helikopterpiloten valde att använda greenen på hål 16 som landningsplats. I samband med landning på green 16 uppstår det skador. Dessa skador är ringa och valet att landa på green 16 anses bra.

Det man kan ta med sig är att räddningstjänsten kan vara behjälplig med att utse en lämplig landningsplats. Räddningstjänsten har ingen utbildning på detta och det är något man behöver se över om man vill ha denna förmåga.

Mindre skador på green efter helikopter och räddningstjänstfordon

Åtgärdsförslag

Nedan presenteras olika åtgärdsförslag baserat på erfarenheten från insatsen på Måkläppen.

Utbildning/övning

- Utbilda och öva befäl i sjustegs modellen samt plottning.
- Eventuellt öva att "simma" med bandvagnen i svåra förhållanden.
- Öva att undsätta personer på land med RescuRunner, eventuellt klä nödställda personer i torrdräkt.
- Öva samma scenarier igen.

Undersöka

- Undersöka om/hur räddningstjänsten kan utse lämplig landningsplats för helikopter.
- Undersöka och fastställa begräsningarna med RescueRunnern
- Undersöka larm plan rescu-runner Skanör, ska båt Höllviken följa med?
- Undersöka behov av insatsplan för Måkläppen med olika räddningsalternativ.
- Se över rutiner för rescu-runner, ta med fler ytbärgare dräkter i bilen?
- Undersöka radioskuggan utanför Skanör

Material

- Införskaffa rakel till Rescu-runner
  - Införskaffa varmare underställa till ytbärgarna i Skanör.
  - Se över behovet av tillbehör till rakel som inte är så vindkänsliga.
-

Bilder:

